

УДК 378(073):63(410)

Чучмій І.І.

Національний університет садівництва, Україна, м.Умань

**ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ У СИСТЕМІ АГРАРНОЇ
ОСВІТИ УНІВЕРСИТЕТУ РЕДІНГ(ВЕЛИКА БРИТАНІЯ)**

У статті розглядаються особливості навчальних програм у системі аграрної освіти університету Редінг (Велика Британія), акцентується увага на модулях програм аграрних спеціальностей навчального плану університету та підкреслюється значення аграрної освіти для підготовки спеціалістів в галузі сільського господарства.

Ключові слова: аграрна освіта, модулі програм аграрної освіти, підготовка фахівців аграрного профілю.

Чучмий И.И. Особенности учебных программ в системе аграрного образования университета Реддинг (Великобритания)/Національний університет садоводства, Украина, г.Умань

В статье рассматриваются особенности учебных программ в системе аграрного образования университета Реддинг (Великобритания), акцентируется внимание на модулях программ аграрных специальностей учебного плана университета и подчеркивается значение аграрного образования для подготовки специалистов в отрасли сельского хозяйства.

Ключевые слова: аграрное образование, модули программ аграрного образования, подготовка специалистов аграрного профиля.

Chuchmiy I.I. Peculiarities of training programs in the system of agrarian education of Reading University (Great Britain)/the Uman National University of Horticulture, Ukraine, Uman.

Peculiarities of training programs in the system of agrarian education of Reading University (Great Britain) are examined in the article, attention on the agrarian programs' modules of university curriculum is accented and the value of

agrarian education for training specialists for agriculture is underlined.

Keywords: agrarian education, agrarian education program modules, training specialists for agriculture.

Вступ. Сучасні аграрні країни та регіони зустрічаються з такими викликами цивілізації, як наприклад, збільшення населення й економічний тиск, а також зазнають екологічного впливу від продуктів нафтовидобутку і змін клімату. Через це виникає потреба - розвивати управління природними ресурсами та землею, щоб запобігти наслідкам економічних й екологічних змін та збільшити виробництво фермерської продукції. Необхідно враховувати потрійну перспективу: економічну життєздатність, соціальну прийнятність і збереження екологічної якості.

Завданнями аграрної освіти XXI століття є підготовка фахівців, які досліджують управління та використання земельних ресурсів, доступних сільськогосподарським суспільствам, а також розвиток їх знань та навичок для сприяння розвитку сільських регіонів.

Аграрна освіта у системі вищої освіти Великої Британії є предметом дослідження в працях таких науковців як М. Малдер, Т. Ланц, Г. Васселінк, А. Б'єманс та ін.

М. Малдер стверджує, що поняття «аграрна освіта» можна поділити на складові: 1. сільське господарство, яке є широкою сферою знання, що охоплює науку про рослин, тварин, харчування та поживні речовини, захист довкілля, різні соціальні науки тощо; 2. рівень освіти, що варіюється в різних університетах та складається із певних видів навчальної діяльності, проектів, тем, дисциплін або цілих курсів професійної вищої освіти; 3. цільові групи сільського господарства, як наприклад, початкова аграрна освіта, для тих студентів, які хочуть отримати роботу в агропромисловому комплексі (молочне господарство, плодоовочівництво, садівництво, тощо) та різні програми подальшої аграрної освіти для тих студентів, які вже отримали початкову аграрну освіту [4, с. 4].

Фермери складають природну цільову групу в аграрній освіті. Т. Ланц, Г. Васселінк, А. Б'єманс та М. Малдер зазначають, що фермери навчаються у інших представників сільського господарства, наприклад, у постачальників (постачальники тваринної їжі, насіння, добрив, захисних матеріалів тощо), покупців (агенти з продажу, покупці від переробної промисловості, великих роздрібних ланцюгів), фінансових установ (банки, інвестиційні агенти), страхових агентів (страхування майна й машинного устаткування), конкурентів у тій самій ніші або в інших секторах та у колег. Фермери також навчаються через професійні журнали, інформаційні дні або вечори, асоціації Інтернет мережі, як наприклад, асоціації садівників і надання інформації від сільськогосподарських дослідницьких організацій тощо.

На думку науковців Т. Ланца, Г. Васселінка, А. Б'єманса та М. Малдера таке навчання фермерів є неформальним [3, с. 74].

У Великій Британії навчання майбутніх фермерів та підготовка фахівців аграрного профілю відбувається у ряді коледжів та університетів за програмами аграрної освіти.

Через професійні сільськогосподарські програми студенти здобувають практичні навички ведення сільського господарства, розвивають власну впевненість та набувають рис лідерства [5].

Досвід британського університету Редінг у запровадженні та реалізації сільськогосподарських програм навчання для студентів є доцільним прикладом розвитку аграрної освіти у Великій Британії, оскільки він входить до 20 найкращих світових освітніх закладів, які викладають сільськогосподарські науки.

Програма «Управління аграрним бізнесом» університету Редінг допомагає студентам набувати фундаментальних навичок, які необхідні для їх кар'єри в межах сільськогосподарського сектора виробництва. Через комбінацію академічних і практичних аспектів управління бізнесом програма забезпечує студентів сучасними знаннями ведення сільського господарства у ХХІ столітті та ознайомлює із останніми тенденціями світової промисловості.

Програма пропонує ознайомитись із міжнародним виробництвом у сфері тваринництва (Центр досліджень молочного господарства), агрономії (секція дослідження рослинництва) та поліпшення екології (Центр досліджень агродовкілля) [1].

Програма аграрної освіти університету Редінг «Сільське господарство, політика й розвиток» поділяється на модулі, за якими здійснюється навчання та оцінка знань студентів.

Зокрема, цілями модуля «Вступ до сільськогосподарської та промислової систем» є забезпечення знань студентів про: соціальні, економічні й екологічні чинники, які впливають на виробництво продуктів харчування та їх збереження; ключові політичні й економічні фактори, які впливають на забезпечення Європи продуктами харчування; чинники впливу на виробництво харчових продуктів та ймовірні зміни у постачанні продукції в майбутньому; розуміння тенденцій в аграрній системі; зміни в глобальному кліматі та їх вплив на рослинні системи; системи, що відносяться сфери агропромислового комплексу; приклади ведення політики широкого обговорення проблем галузі.

По закінченню вивчення модуля студенти розуміють вплив економічних та екологічних факторів на забезпечення суспільства продуктами харчування, отримують знання про сільське господарство Об'єднаного Королівства та зміни, які можна передбачити у майбутньому. Модуль «Вступ до сільськогосподарської та промислової систем» є основою для ряду дисциплін, пов'язаних із сільським господарством, охороною довкілля та харчовою промисловістю.

Студенти також отримують навички розуміння факторів, які визначають географічний розподіл сільського господарства й вплив клімату на продуктивність фермерської системи; визначення зв'язків між соціальними, економічними та екологічними аспектами харчової промисловості; усвідомлення дискусійної політики по відношенню до соціальних факторів, які впливають на забезпечення населення продуктами.

Такі навички набуваються студентами в процесі обговорення, у роботі в

групах та у написанні звітів [2].

У модулі «Принципи садівництва» студенти університету Редінг розглядають технології захисту фруктових та овочевих культур в Об'єднаному Королівстві. Метою модуля є забезпечення студентів знаннями принципів садівництва, а зміст модуля базується на локалізації рослинних культур враховуючи кліматичні фактори, принципи обробки землі й сівозміни, вміст мінеральних речовин, покращення поживних властивостей ґрунту та фактори, які впливають на врожайність; інтенсивні методи виробництва, зрошення рослинних культур на полях, методи збереження врожаю, попередження перестигання фруктових культур тощо.

Навички, які отримують студенти по закінченню вивчення модуля: аналіз важливості та розміщення особливих факторів садівничої промисловості в Об'єднаному Королівстві (клімат, тип ґрунту, наближеність до ринків збуту, тощо); розуміння принципів обробки землі та покращення її врожайності; запровадження базових принципів садівництва, які сьогодні використовує промисловість. У процесі навчання заохочується індивідуальна робота студентів над додатковою літературою з тематики модуля.

По закінченню навчання в межах модуля аграрної освіти «Принципи садівництва» студенти університету Редінг ознайомлюються із садівничою промисловістю Об'єднаного Королівства, отримують первинні знання із виробництва фруктів, визначають важливість вирощування культур м'яких фруктів для промисловості Об'єднаного Королівства, знайомляться із продуктивними системами іспанських тунелів, сортами культур полуниці та малини; розуміють важливість селекції в розвитку нових сортів фруктів; оволодівають знаннями з технології зберігання та транспортування фруктів та про їх якісні властивості й маркетинг. Майбутні фахівці аграрного профілю вивчають плодові культури в межах модуля, приділяючи особливу увагу поліпшенню продуктивності дерев: розвитку кореневої системи, брунькуванню, обрізці дерев, цвітінню та збору фруктів.

Важлива роль у модулі «Принципи садівництва» відводиться

овочівництву та його зв'язку із кліматом Об'єднаного Королівства, принципам обробки землі та внесення мінеральних добрив, технологіям вирощування овочів, дизайну теплиць, використанню субстратів для захисту рослин, гідропонній техніці тощо [6].

Висновок. Роль аграрної освіти у підготовці фахівців аграрного профілю для сучасного сільського господарства Об'єднаного Королівства важко переоцінити.

Програми аграрної освіти у навчальному плані університету Редінг є прикладом реалізації освітньої політики уряду країни та базою для подальших досліджень аспектів викладання у навчальних закладах, які спеціалізуються на сільськогосподарських науках.

Література:

1. BSc Agricultural Business Management, Access: <http://www.reading.ac.uk/Study/ug/AgriculturalBusinessManagementBSc.aspx?accy=2013/4> [February 6, 2014].
2. Introduction to Agricultural and Food Systems. Module Description, Access: <http://www.reading.ac.uk/module/document.aspx?modP=AP1A02&modYR=1314> [February 7, 2014].
3. Lans T. R., Wesselink H.J., A. Biemans & M. Mulder (2004). Work-related lifelong learning for entrepreneurs in the agri-food sector. International Journal of Training and Development, 8, 1, 73-89 pp.
4. Mulder M. Vocational education in the agri-food complex in the European Union. Education and Competence Studies Group, 2004. – 25 p.
5. National Committee on Agricultural Education in Secondary Schools. Understanding Agriculture. National Research. Washington DC, 1988. – 68 p.
6. Principles of Horticulture. Module Description. Access: <http://www.reading.ac.uk/module/document.aspx?modP=AP1A22&modYR=1314> [February 7, 2014].